

23.09.2015

Kj/16

§ 229

Den av ledamoten Leo Stranius väckta motionen om beaktande av hållbarhetskriterier vid stadens elanskaffning

HEL 2015-003175 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Leo Stranius väckta motionen vara slutligt behandlad.

Behandling

Efter att diskussion hade förts i ärendet, konstaterade ordföranden att det under diskussionen hade framställts ett understött förslag, vars godkännande hade inneburit att behandlingen av ärendet avbryts. Ordföranden uppmanade därför de följande talarna att inskränka sina yttranden till frågan om återremiss av ärendet till stadsstyrelsen.

Efter att ha förklarat diskussionen om återremiss avslutad anförde ordföranden såsom redogörelse att ledamoten Leo Stranius understödd av ledamoten Veronika Honkasalo under diskussionen hade föreslagit att stadsfullmäktige skulle besluta återremittera ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning så att stadsfullmäktige ger förvaltningarna anvisningar om att i fortsättningen köpa certifierad förnybar el då de nuvarande avtalen löper ut.

Redogörelsen befanns vara riktig.

4 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som vill fortsätta behandlingen av ärendet röstar ja; vinner nej, har ledamoten Leo Stranius förslag om återremiss godkänts.

JA-förslag: Fortsättning

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning så att stadsfullmäktige ger förvaltningarna anvisningar om att i fortsättningen köpa certifierad förnybar el då de nuvarande avtalen löper ut.

Ja-röster: 43

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi

23.09.2015

Kj/16

Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Harri Lindell, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimmattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen

Nej-röster: 31

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Blanka: 10

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Minerva Krohn, Otto Lehtipuu, Jape Lovén, Jarmo Nieminen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Frånvarande: 1

Eero Heinäluoma

Stadsfullmäktige hade beslutat fortsätta behandlingen av ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Atte Malmström, chef för koncernstyrningen, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Leo Stranius, valtuustoaloite Kvsto 11.3.2015 asia 30
- 2 Tilakeskuksen lausunto valtuustoaloitteesta
- 3 Helen Oy:n lausunto valtuustoaloitteesta

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Postadress
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

Ledamoten Leo Stranius och 46 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors på de angivna grunderna ska övergå till att utnyttja förnybar elektricitet som uppfyller kraven för miljömärket EkoEnergia eller motsvarande kriterier när köpavtalet nästa gång förnyas.

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen konstaterar att målet för stadens uppdaterade miljöpolicy (stadsfullmäktige 26.9.2012, § 266) är att 50 % av stadens anskaffningsprocesser ska följa miljökriterier senast år 2015 och 100 % av anskaffningsprocesserna ska följa miljökriterier senast år 2020. Miljökriterierna kan vara antingen ovillkorliga krav eller referensgrunder. Dessutom syftar staden till att alla förvaltningar och dottersammanslutningar ska få utbildning i hållbar upphandling.

Stadens förvaltningar och dottersammanslutningar ansvarar delvis själva för elanskaffningen och delvis ingår elen i hyran, i vilket fall hyresvärden, till exempel lokalcentralen, är ansvarig för elanskaffningen. För närvarande skaffar åtminstone affärsverket Helsingfors stads trafikverk (HST), utbildningsverket och miljöcentralen av stadens förvaltningar förnybar energi.

HST har utnyttjat förnybar el sedan 2012. HST:s elanskaffningsavtal med Helen Elnät Ab är i kraft till utgången av 2018. Inom ramen för avtalet anskaffar HST ursprungscertifierad nordisk vind- och vattenenergi av Helen Ab. Med samkommunen Helsingforsregionens trafik har man kommit överens om att den förnybara elen ska vara av nordiskt ursprung. Efter utgången av den nuvarande avtalsperioden strävar HST att i sina kommande konkurrensutsättningar beakta även de ekologiska kriterierna för elproduktion.

Anskaffningen av värme- och elenergi utgör en stor del av underhållskostnaderna för fastigheter. Det är vanligen lokalcentralens uppgift att skaffa all elektricitet i lokalbeståndet i stadens direkta ägo i de fall där fastighetselens andel är betydande (bl.a. objekt med eluppvärmning) eller fastigheten används av flera aktörer (bl.a. kvartersgårdar och sjukhusområden).

Lokalcentralen genomför ansvarsfull energipolitik i enlighet med stadens strategi med energibesparing som sitt viktigaste verktyg. Lokalcentralen deltar också aktivt i att vidareutveckla användning av alternativa energiformer, bl.a. solenergi, och fastigheternas energieffektivitet.

Lokalcentralen skaffar största delen av elen i enlighet med ett portföljvital för elanskaffning hos Helen Ab. Portföljvitalet går ut på att el upphandlas på den nordiska elbörsen och dess produktionssätt följer elproduktionssätten i de nordiska länderna. Eftersom affärsverket Helsingfors Energi bolagiserades räknat från ingången av 2015 har lokalcentralen fört preliminära diskussioner med anskaffningscentralen om att anskaffa el centraliserat genom konkurrensutsättning. Vid övergång till konkurrensutsatt elupphandling ska man utreda på vilka sätt kraven för märket EkoEnergia eller motsvarande miljökriterier kan beaktas i konkurrensutsättningen.

Helen Ab konstaterar i sitt utlåtande att verifikationen av den el som säljs som förnybar energi baserar sig i dagens läge på certifikat standardiserade i författningsbestämmelser. EkoEnergia är ett kommersiellt varumärke som bygger på en kommersiell aktörs tilläggskrav på produktionskriterierna för energin. Den klimatcertifierade elen och den el som de kommersiella varumärkena levererar är av samma värde, dvs. båda har nollutsläpp. Helen Ab anser att det är ändamålsenligt att stadens upphandlingskriterier ska basera sig på förfaranden som följer författningarna i stället för kommersiella varumärken. Om man vill ställa högre krav än de normala standardiserade certifikaten, ska de individualiseras i ord och inte genom kommersiella specialvarumärken för att den levererade elen ska kunna skaffas genom öppna förfaranden inom elmarknaden.

Enligt miljönämndens utlåtande ska staden visa exempel och stadsstyrelsen uppmana förvaltningarna att övergå till att utnyttja förnybar energi när elavtalen förnyas och konkurrensutsätts. Till exempel kriterierna för märket EkoEnergia kan tillämpas i konkurrensutsättningen. I stadens guidebok för hållbar upphandling, som är under arbete, kommer man att ge anvisningar för förvaltningarna om anskaffning av förnybar energi. Att anskaffa förnybar el är ett lätt sätt att avsevärt påverka stadens egna drivhusgasutsläpp och främja energiproduktionens förändring mot nollutsläpp och skapa arbetsplatser inom ren teknologi.

Stadsstyrelsen konstaterar att man i enlighet med miljönämndens utlåtande ska ge anvisningar om anskaffning av förnybar energi med beaktande av målen för stadens miljöpolicy i stadens guidebok för hållbar upphandling som är under beredning. I samband med beredningen av guideboken för hållbar upphandling ska man dessutom granska om målen för anskaffning av förnybar energi kan uppnås genom författningsanvisningar som bygger på standardiserade certifikat.

Föredragande

23.09.2015

Kj/16

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Atte Malmström, chef för koncernstyrningen, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Leo Stranius, valtuustoaloite Kvsto 11.3.2015 asia 30
- 2 Tilakeskuksen lausunto valtuustoaloitteesta
- 3 Helen Oy:n lausunto valtuustoaloitteesta

För kännedom

Kaupunginkanslia

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 14.09.2015 § 850

HEL 2015-003175 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

07.09.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 21.5.2015

HEL 2015-003175 T 00 00 03

HKL:n perustehtävänä on edistää Helsingin seudun toimivuutta, elinvoimaa ja viihtyisyyttä tuottamalla ympäristöystävällisiä ja laadukkaita liikennepalveluita. Ympäristövastuuseen kuuluu, että HKL:n sähköinen raideliikenne on päästötöntä ja se tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetulla sähköllä.

23.09.2015

Kj/16

HKL on hankkinut uusiutuvaan sähköä vuodesta 2012 alkaen. VV. 2012-2013 uusiutuva sähkö tuotettiin vesivoimalla ja vuodesta 2014 alkaen sitä täydennettiin tuulivoimalla. Matkustajille uusiutuvan sähkön käytöstä on viestitty julistein, metron ja raitiovaunun teippauksin sekä kampanjasivustolla www.matkustapuhtaasti.fi.

HKL:n sähkön hankintasopimus Helen Oy:n kanssa on voimassa vuoden 2018 loppuun saakka. Sopimuksen puitteissa HKL hankkii Helen Oy:lta alkuperäsertifioitua pohjoismaista tuuli- ja vesivoimaa. HKL:n vuotuinen sähkönkulutus on 110-120 GWh ja Länsimetron avauduttua se tulee nousemaan noin 140-150 GWh:iin. Sähkön hankinnasta tuulivoiman osuus on 40-50% ja vesivoiman osuus 50-60%. Uusiutuvan sähkön pohjoismaisesta alkuperästä on sovittu Helsingin seudun liikenne HSL-kuntayhtymän kanssa.

HKL:lla ollaan tietoisia sekä vesi- että tuulivoiman haitallisista vaikutuksista luonnolle ja eläimistöille ja näistä haitallisista vaikutuksista myös julkisesti viestimme esimerkiksi ympäristöraportissa, kampanjasivustolla ja sosiaalisessa mediassa. Nykyisen sopimuskauden päätyttyä tulevissa sähkön kilpailutuksissa HKL pyrkii huomioimaan myös sähköntuotannon ekologiset kriteerit.

HKL:n oman hajautetun sähköntuotannon mahdollisuuksia kartoitetaan jatkuvasti. Kaukokylmä käytössä yhden HKL:n Kalasataman sähkökeskuksen viilennyksessä ja kaukokylmän käytön laajentamista harkitaan sitä mukaa kun sähkökeskuksia rakennetaan tai peruskorjataan.

Perustelut

Kaupunginkanslia pyytää Helsingin kaupungin liikennelaitos –liikelaitokselta (HKL) lausuntoa valtuustoaloitteesta 21.5.2015 mennessä. Aloitteen on allekirjoittanut 46 kaupunginvaltuutettua.

Lisätiedot

Eeva Heckwolf, ympäristöinsinööri, puhelin: 310 34815
[eeva.heckwolf\(a\)hel.fi](mailto:eeva.heckwolf(a)hel.fi)

Ympäristölautakunta 19.05.2015 § 204

HEL 2015-003175 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan (Kvsto 26.9.2012) mukaan tavoitteena on, että vuonna 2015 vähintään 50 % kaupungin

23.09.2015

Kj/16

hankintaprosesseista ja vuonna 2020 kaikki kaupungin hankintaprosessit sisältävät ympäristökriteerejä. Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan tavoitteena on myös, että kaikki virastot sisällyttävät ympäristöjohtamiseensa ympäristöjärjestelmien periaatteet vuoteen 2020 mennessä.

Helsingin kaupunki on allekirjoittanut energiatehokkuussopimuksen (KETS) valtion kanssa. Sopimukseen kuuluu myös uusiutuvan energian edistäminen niin omassa tuotannossa kuin energian hankinnassa sekä uusiutuvan energian edistäminen koulutus, kasvatusta ja kehityshankkeiden avulla.

Helsingin virastot ja tytäryhteisöt vastaavat osin itse sähkön hankinnasta ja osin sähkö sisältyy vuokraan, jolloin sen hankinnasta vastaa vuokranantaja kuten tilakeskus. Tällä hetkellä uusiutuvaa energiaa hankkivat ainakin ympäristökeskus, opetusvirasto ja liikennelaitos (HKL).

Tapoja hankkia uusiutuvaa sähköä on useita. Ympäristökeskus on kilpailutuksessaan vaatinut tuuli- tai biopolttoaineilla tuotettua sähköä. Vesivoimaa ei hyväksytty, koska se kannattaa tuottaa joka tapauksessa eikä se siten lisää uusiutuvan energian tuotantoa. Opetusvirasto ja HKL hankkivat pohjoismaisilta sähkömarkkinoilta takuutodistuksia eli sertifikaatteja uusiutuvasta energiasta kulutuksensa verran. HKL on lisäksi määritellyt hankinnan jakaumaksi 50 % vesisähköä ja 50 % tuulisähköä. Sähkönmyyjäyhtiöt kauppaavat lukuisia erilaisia sähkötuotteita vihreänä tai muunlaisena vastaavana sähkönä. Suomessa ja monessa muussa maassa on käytössä energian ympäristömerkki Ekoenergia, joka takaa puolueettoman valvonnan ja sen että energia täyttää asetetut ekologiset kriteerit.

Helsinki pääkaupunkina on esimerkkinä isoille yrityksille ja muille kunnille. Eräät isot yritykset ovat toivoneet, että kaupunki ottaisi kantaa siihen, mikä ja miten tuotettu vihreä sähkö olisi luotettavaa ja kaupunki itse hankkisi sertifioitua ekosähköä tai tuuli-aurinkovoimalla tms. uusiutuvalla tuotettua sähköä ja kertoisi avoimesti perusteet. Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän ilmastokumppanuusverkostossa on yli 50 yritystä ja yhteisöä. Niistä noin 10 ilmoitti viime vuonna ostavansa vihreää sähköä. Neljällä oli myös jotain omaa uusiutuvan energiaan tuotantoa. Sähkön kilpailuttaminen on yleistä Suomen kunnissa, mutta vain harvat ovat sisällyttäneet siihen ekologisia kriteereitä. Kaupungeista uusiutuvan energian on valinnut ainakin Jyväskylä ja Turku.

Ympäristölautakunnan mielestä kaupungin tulee toimia esimerkkinä ja kaupunginhallituksen tulisi kehottaa hallintokuntia siirtymään

23.09.2015

Kj/16

uusituvan energian käyttöön, kun sähkösopimuksia uusitaan ja niitä kilpailutetaan. Kilpailutuksessa voi käyttää esimerkiksi Ekoenergia-merkinnän kriteereitä. Juuri työn alla olevassa Helsingin kestävien hankintojen oppaassa tullaan ohjeistamaan hallintokuntia uusituvan energian hankinnasta. Uusituvilla tuotetun sähkön hankinnalla voidaan helposti ja merkittävästi vaikuttaa omiin kasvihuonekaasupäästöihin sekä edistää energiantuotannon muutosta kohti päästöttömyyttä sekä luoda puhtaan teknologian työpaikkoja.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi